

# **BADANIE NADUŻYĆ W SEKTORZE FAKTORINGOWYM 2025**



Raport przedstawia wyniki najnowszej edycji badania dotyczącego nadużyć w sektorze faktoringowym, przeprowadzonego na początku 2025 roku. Celem ankiety było zebranie aktualnych informacji na temat skali i charakteru identyfikowanych nadużyć, skuteczności stosowanych mechanizmów prewencyjnych oraz poziomu przygotowania organizacyjnego instytucji faktoringowych do przeciwdziałania tego rodzaju zjawiskom. W badaniu udział wzięło 8 firm faktoringowych.

Raport ten został skonsultowany z Polskim Związkiem Faktorów i opatrzony komentarzem eksperta.



**Piotr Gąsiorowski**  
Prezes Zarządu eFaktor S.A.

Faktorzy od lat balansują między szybkością działania a starannością i ostrożnością w ocenie ryzyka. Branża – jak wskazuje raport – jest świadoma zagrożeń, systematycznie rozwija narzędzia wykrywające nadużycia i nawet w „cichym roku” pozostaje uważna i skoncentrowana.

To nie nowoczesne narzędzia IT czy big data są dziś oceniane jako najbardziej skuteczne. Prym wiodą stare i sprawdzone: audyt u klienta i wewnętrzne procedury bezpieczeństwa. Mimo coraz większej dostępności zaawansowanych narzędzi analitycznych, firmy nadal ufają bezpośredniej weryfikacji kontrahenta i własnym strukturom kontrolnym. To silny sygnał, że w walce z nadużyciami ważny jest balans między technologią oraz ludzką czujnością.

Sektor faktoringowy wciąż nie w pełni wykorzystuje jeszcze potencjał wynikający ze zmienionego art. 106d Prawa bankowego, oceniając narzędzia bazujące na tej regulacji jako umiarkowanie skuteczne. Na rynku obecnie jest jedna platforma do systemowej wymiany informacji, kolejna jest w budowie. Doświadczenie banków i firm leasingowych pokazuje, że platformy wymiany informacji o nadużyciach są narzędziem niezwykle skutecznym. Branża faktoringowa potrzebuje jeszcze czasu i być może wewnętrznego przekonania.

Najczęściej wskazywanym rodzajem nadużycia są fałszywe faktury – zarówno te o wartości 500 zł, jak i te przekraczające 10 milionów. Tu nie wystarczy jedno narzędzie i proste schematy – potrzebna jest strategia warstwowa, elastyczna i odporna na zmienność, uwzględniająca różne metody i sposoby weryfikacji i potwierdzania faktur.

Branża jest ciągle żądna większego dostępu do informacji, m.in. z CEPIK-u czy powiązań jednoosobowych działalności gospodarczych. Dostęp do informacji jest kluczem do bezpieczeństwa portfeli.

Zdecydowana większość firm nie zauważyła nowych trendów w działaniach oszustów, zatem to faktorzy mają wszystkie karty w swoich rękach. Kluczem jest stosowanie adekwatnych do jakości klienta i jego portfela odbiorców kryteriów oceny transakcji oraz stała, konsekwentna edukacja zespołów.

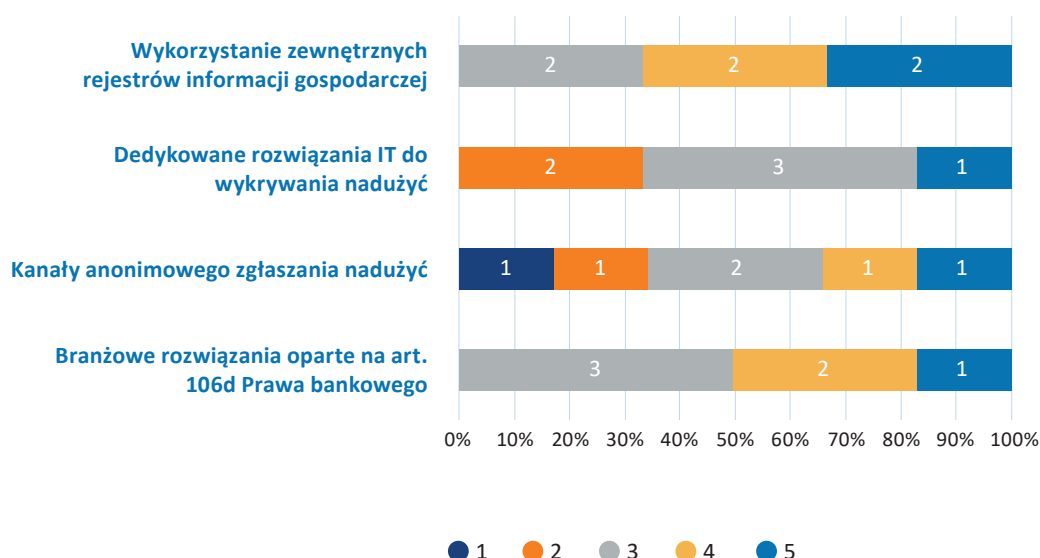
Firmy faktoringowe mają dziś niemal wszystkie kluczowe narzędzia, by skutecznie przeciwdziałać nadużyciom – wystarczy je właściwie stosować. Z badania wynika, że to nie brak technologii czy drastyczny wzrost nowych, wyrafinowanych metod oszustwa stanowi największe zagrożenie, ale raczej niedostateczne wykorzystanie podstaw.

Czy wyniki ankiety wskazują jednak, że branża rzeczywiście boryka się z niedoinwestowaniem i brakami kadrowymi? Połowa respondentów przyznaje wprost, że środki przeznaczone na walkę z nadużyciami są zbyt skromne. To poważny sygnał. W spokojnych czasach nie ma to konsekwencji, ale czy wystarczy czasu, aby te braki uzupełnić, kiedy pojawią się symptomy spowolnienia gospodarki? Czy branża może sobie pozwolić na uśpienie czujności w kontekście podkreślanego często deficytu w zasobach osobowych sektora?

Rynek faktoringowy w ocenie ryzyka to wciąż brak nieograniczonej wiary w nieomyślność algorytmów, więcej nacisku na synergię człowieka i maszyny. Technologia może wspierać, ale to dobre procesy, mądre zarządzanie, konsekwencja i zdrowy rozsądek nadal stanowią fundament bezpieczeństwa.

# 1. Jak oceniają Państwo skuteczność stosowanych metod przeciwdziałania nadużyciom?

## Ocena skuteczności stosowanych metod przeciwdziałania nadużyciom



Na pytanie odpowiedziało 6 z 8 firm biorących udział w badaniu. **Zewnętrzne rejestry informacji gospodarczej uzyskały najwyższy udział ocen pozytywnych (4 i 5) – łącznie 66,7% wskazań.** Brak ocen negatywnych potwierdza ich stabilną pozycję jako sprawdzonego źródła informacji w procesie przeciwdziałania nadużyciom.

**Rozwiązania oparte na art. 106d Prawa bankowego** zostały ocenione umiarkowanie, ale konsekwentnie dominowały oceny 3 i 4, a brak ocen 1 i 2 sugeruje ich akceptowalną skuteczność.

**Dedykowane rozwiązania IT** zebrały oceny skrajne – od 2 do 5 – przy czym **aż 3 firmy (50%)** wskazały ocenę przeciętną (3), co może świadczyć o oczekiwaniu na ich dalszy rozwój lub lepszą integrację z codzienną praktyką.

**Kanały anonimowego zgłaszania nadużyć** są oceniane **najbardziej rozbieżnie** – od bardzo niskich do bardzo wysokich. To może świadczyć o różnicach kultury organizacyjnej i zaufania do tego typu narzędzi.

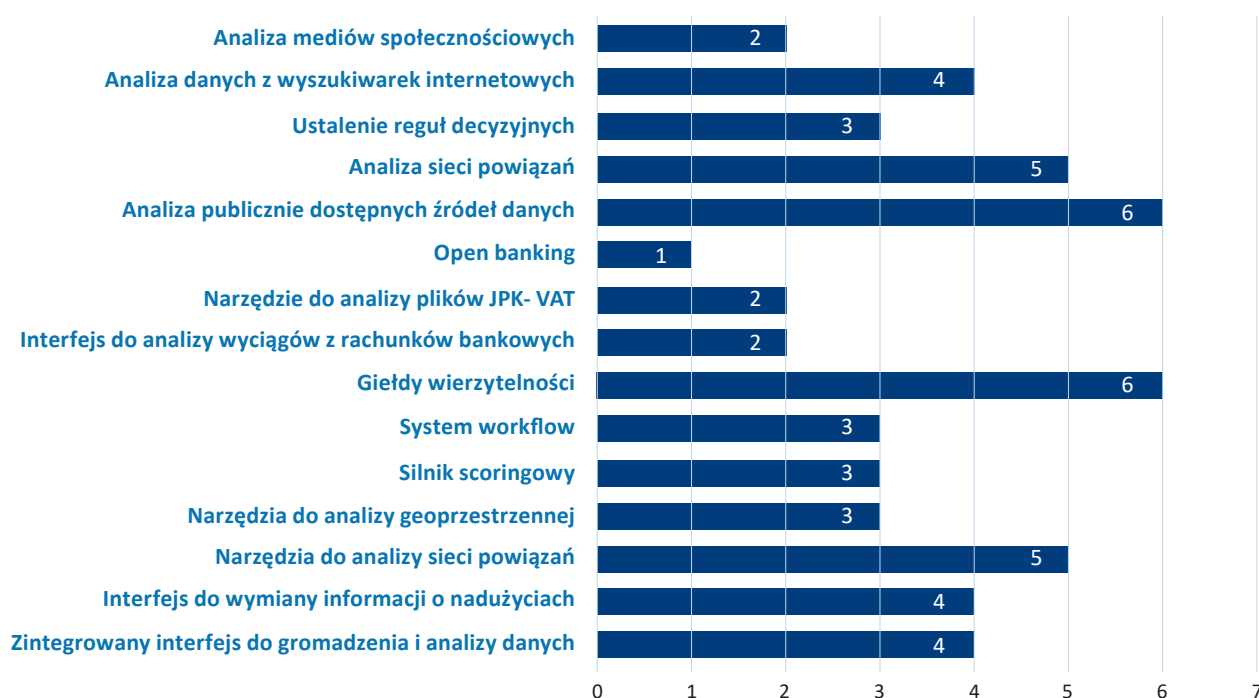
## 2. Jakie narzędzia i techniki są wykorzystywane do wykrywania nadużyć w Państwa firmie?

Firmy faktoringowe najczęściej deklarowały wykorzystanie następujących narzędzi i technik:

- **interfejsów do analizy wyciągów bankowych** – wskazanych przez 6/8 firm,
- **analizy sieci powiązań** – również 6/8 wskazań,
- **analizy publicznych źródeł danych** – 5/8 wskazań,
- **ustalania reguł decyzyjnych** – 5/8 wskazań,
- **zintegrowanego interfejsu analitycznego oraz interfejsu do wymiany informacji** – po 4/8 wskazania.

Pozostałe rozwiązania, takie jak **scoring**, **workflow**, **analiza danych z rejestrów** czy **media społecznościowe**, pojawiały się rzadziej – zazwyczaj w 2–3 firmach.

### Jakie narzędzia i techniki są wykorzystywane do wykrywania nadużyć w Państwa firmie?



Wyniki badania pokazują, że w większości firm procesy detekcji nadużyć są realizowane **w oparciu o wiele uzupełniających się narzędzi**, a szczególny nacisk kładzie się na **analizę danych finansowych i relacyjnych**. Popularność takich narzędzi jak analiza sieci powiązań czy interfejsy do pracy z wyciągami bankowymi może świadczyć o rosnącej świadomości ryzyk transakcyjnych i konieczności bieżącej kontroli nad przepływami finansowymi.

Z drugiej strony, relatywnie niska liczba wskazań dla technologii takich jak **open banking** czy **media społecznościowe** sugeruje, że ich potencjał nie jest jeszcze w pełni wykorzystywany przez instytucje faktoringowe.

### 3. Jakie korzyści zauważają Państwo ze stosowania narzędzi i technik w przeciwdziałaniu nadużyciom?

Firmy faktoringowe biorące udział w badaniu najczęściej dostrzegają, że stosowanie narzędzi i technik analitycznych **zwiększa skuteczność zespołów w przeciwdziałaniu nadużyciom** – ten aspekt wskazało **5 respondentów**.

Na dalszych pozycjach uplasowały się: **wczesne wykrywanie nadużyć** oraz **identyfikacja nadużyć, które bez analizy pozostałyby niewykryte** – po **4 wskazania** każde.

Pozostałe korzyści były wskazywane rzadziej, ale pozostały istotne:

- **zwiększenie transparentności i wiarygodności firmy** – 3 odpowiedzi,
- **oszczędność czasu poprzez wykorzystanie odpowiednich narzędzi** – 3 odpowiedzi,
- **zwiększenie efektywności postępowań wyjaśniających** – 2 odpowiedzi.

#### Jakie korzyści zauważają Państwo ze stosowania narzędzi i technik w przeciwdziałaniu nadużyciom?

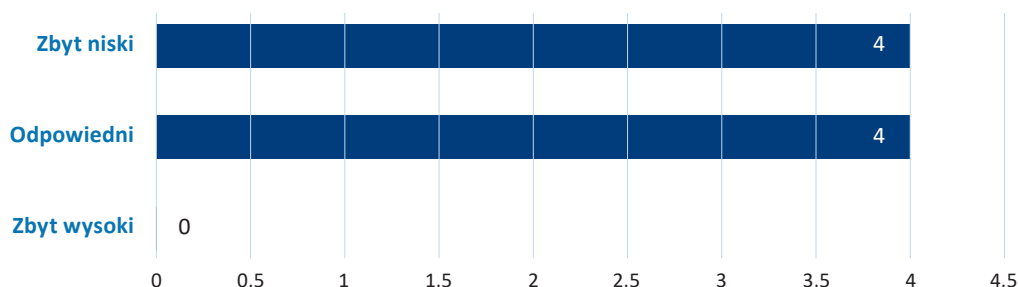


Odpowiedzi wskazują, że firmy postrzegają narzędzia antyfraudowe przede wszystkim jako **wsparcie operacyjne zespołów zajmujących się przeciwdziałaniem nadużyciom**, a także jako element umożliwiający szybsze i skuteczniejsze wykrywanie nieprawidłowości. Zauważalna jest także świadomość **wartości dodanej w postaci transparentności i optymalizacji czasu**, choć te elementy mają obecnie mniejsze znaczenie niż funkcje detekcyjne.

## 4. Jak oceniają Państwo poziom wydatków na przeciwdziałanie nadużyciom w swojej firmie?

Odpowiedzi firm faktoringowych rozłożyły się równomiernie: połowa badanych (4/8 firm, 50%) uznała poziom wydatków na przeciwdziałanie nadużyciom za odpowiedni, a druga połowa – za zbyt niski. **Żadna z firm nie zadeklarowała, że budżet jest zbyt wysoki.**

### Jak oceniają Państwo poziom wydatków na przeciwdziałanie nadużyciom w swojej firmie?



Wyniki pokazują, że w połowie firm obszar przeciwdziałania nadużyciom wciąż **może być niedofinansowany**, co może przekładać się na ograniczenia w zakresie wdrażania nowych rozwiązań technologicznych, szkolenia personelu czy integracji danych. Równocześnie druga połowa respondentów ocenia swój poziom wydatków jako wystarczający, co może sugerować różne strategie organizacyjne lub poziomy dojrzałości procesowej w tym zakresie.

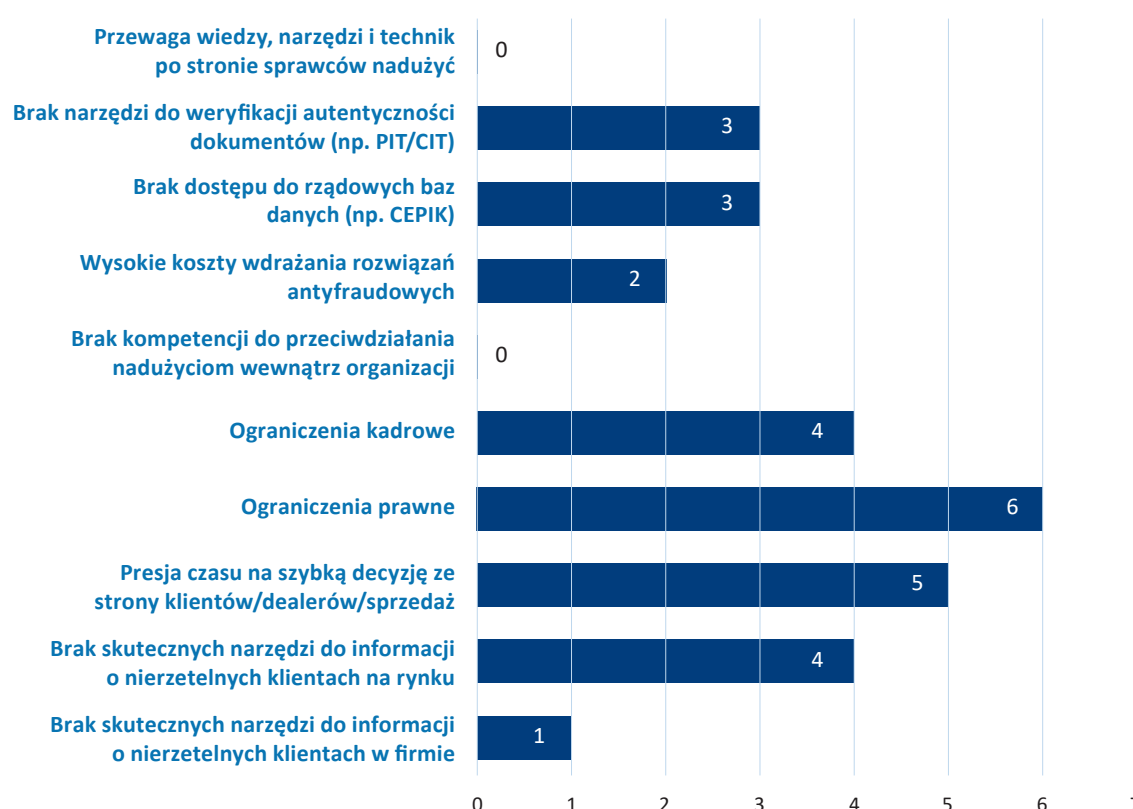


## 5. Jakie są, Państwa zdaniem, największe przeszkody w skutecznym przeciwdziałaniu nadużyciom?

Z odpowiedzi firm wynika, że najpoważniejsze trudności we wdrażaniu skutecznych działań antyfraudowych mają **charakter systemowy i organizacyjny**. Respondenci najczęściej wskazywali na:

- ograniczenia prawne – 6 wskazań,
- presję czasu na szybką decyzję ze strony klienta lub dealera – 5 wskazań,
- brak skutecznych narzędzi do informacji o nierzetelnych odbiorcach – 4 wskazania,
- ograniczenia kadrowe – 4 wskazania.

### Jakie korzyści zauważają Państwo ze stosowania narzędzi i technik w przeciwdziałaniu nadużyciom?



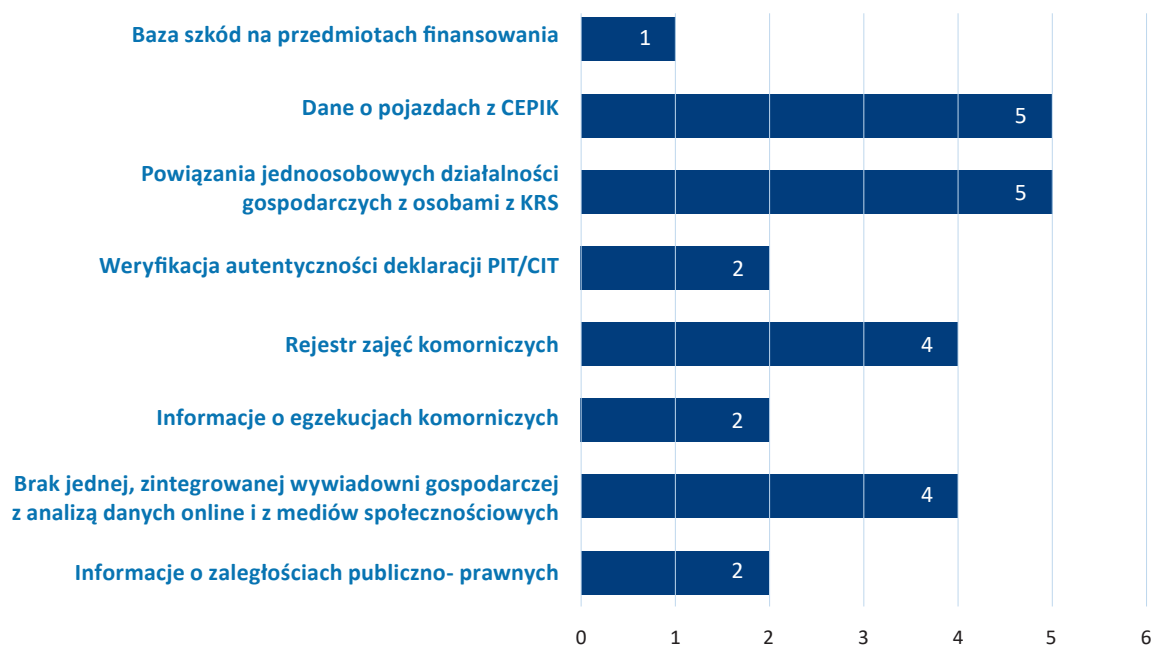
Wskazane bariery wyraźnie pokazują, że skuteczne przeciwdziałanie nadużyciom wymaga nie tylko odpowiednich narzędzi technologicznych, lecz także **dostępu do aktualnych i wiarygodnych danych, przejrzystości regulacyjnej oraz adekwatnych zasobów kadrowych**. Istotnym problemem operacyjnym pozostaje również **presja czasowa**, która może ograniczać zakres przeprowadzanych analiz i pogarszać jakość decyzji.

## 6. Jakich źródeł informacji brakuje Państwa firmie w walce z nadużyciami?

Firmy biorące udział w badaniu najczęściej wskazywały na **braki w dostępie do danych rejestrowych i operacyjnych**, które mogłyby wspierać procesy weryfikacji klientów i kontrahentów. **Największy niedobór** dotyczy dwóch źródeł:

- **danych o pojazdach z CEPiK** – 5 wskazań,
- **informacji o powiązaniach jednoosobowych działalności gospodarczych** – 5 wskazań.

### Jakich źródeł informacji brakuje Państwa firmie w walce z nadużyciami?



Firmy jasno wskazują, że skuteczność systemów przeciwdziałania nadużyciom jest ściśle powiązana z **dostępem do aktualnych, zweryfikowanych i powiązanych danych**. Największe zapotrzebowanie dotyczy źródeł, które umożliwiają:

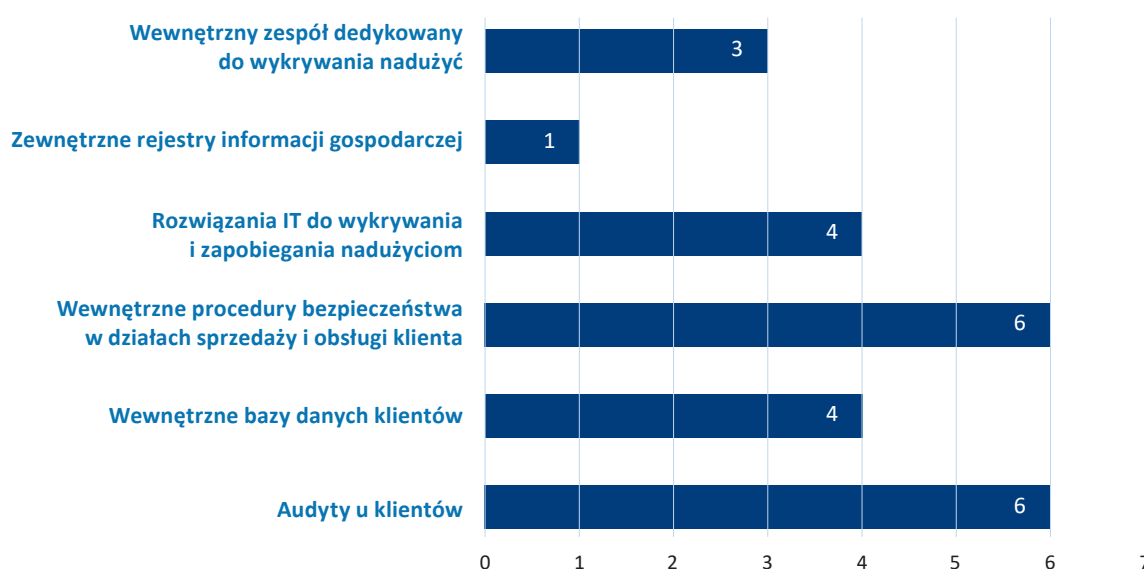
- **weryfikację faktycznego posiadania pojazdów** (w przypadku ich finansowania lub zabezpieczenia transakcji),
- **idenyfikację powiązań między działalnościami gospodarczymi**, co może pomóc w identyfikowaniu prób oszustw opartych na sieciach podmiotów powiązanych personalnie.

Równie istotna okazuje się potrzeba **integracji danych z różnych rejestrów**, co mogłoby znacząco usprawnić i przyspieszyć działania analityczne w firmach faktoringowych.

## 7. Jakie metody walki z nadużyciami uważa Pan/Pani za najskuteczniejsze?

Respondenci najwyżej ocenili skuteczność **wewnętrznych procedur bezpieczeństwa** oraz **audytów u klientów** – obie te metody zostały wskazane przez **6 firm**. Świadczy to o dużym zaufaniu do rozwiązań operacyjnych wdrażanych na poziomie organizacji oraz do działań opartych na bezpośredniej weryfikacji kontrahentów.

### Jakie metody walki z nadużyciami uważa Pan/Pani za najskuteczniejsze?



Wyniki wskazują, że firmy najczęściej polegają na **własnych strukturach i procedurach kontrolnych**, a nie na zewnętrznych źródłach informacji. Wysoko ocenione zostały zarówno działania systemowe (jak procedury bezpieczeństwa), jak i manualne (audyt u klienta), co potwierdza, że skuteczna walka z nadużyciami opiera się na **integracji technologii i nadzoru operacyjnego**.

Niska liczba wskazań dla rejestrów zewnętrznych sugeruje, że pełnią one raczej **funkcję uzupełniającą**, a nie podstawową w procesie przeciwdziałania oszustwom.

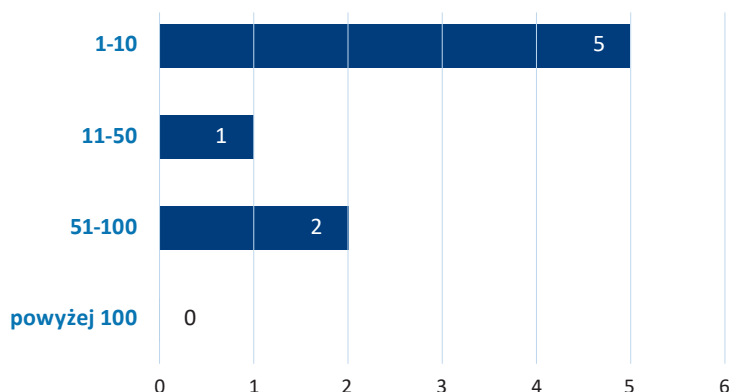
## 8. Ile postępowań wyjaśniających w związku z podejrzeniem przestępstwa wszczęto w Państwa firmie w ostatnim roku?

Większość firm faktoringowych zadeklarowała **niewielką liczbę prowadzonych postępowań wyjaśniających**. 5 z 8 firm (62,5%) wskazało, że przeprowadzono od **1 do 10 takich postępowań**, co świadczy o incydentalnym, lecz nie marginalnym charakterze zgłaszanych podejrzeń.

Pozostałe odpowiedzi rozkładają się następująco:

- **2 firmy (25%)** – między **51 a 100** postępowań,
- **1 firma (12,5%)** – **11–50** postępowań.
- **Żadna firma** nie wskazała **powyżej 100** postępowań.

### Ile postępowań wyjaśniających w związku z podejrzeniem przestępstwa wszczęto w Państwa firmie w ostatnim roku?

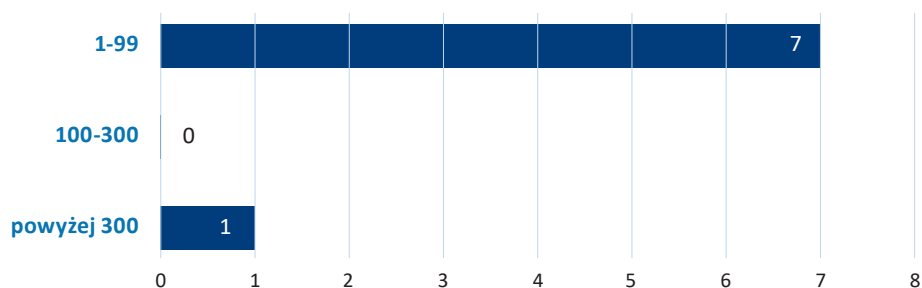


Wyniki wskazują, że w zdecydowanej większości firm skala podejrzeń przestępstw prowadzących do formalnego wszczęcia postępowania pozostaje **ograniczona**. Jednocześnie dane z dwóch firm, które wskazały poziom 51–100 postępowań rocznie, mogą świadczyć o znacznej intensywności weryfikacji lub specyfice portfela, wymagającej częstszych działań wyjaśniających.

## 9. Ile prób oszustwa zostało zablokowanych w Państwa firmie w ostatnim roku?

Większość firm faktoringowych (7 z 8, czyli 87,5%) zadeklarowała, że liczba zablokowanych prób oszustwa mieściła się w przedziale 1–99 przypadków. Jedna firma (12,5%) zgłosiła wynik powyżej 300 przypadków, co może być sygnałem zwiększonego zagrożenia w specyficznym segmencie rynku bądź rozbudowy technologii wykrywających nadużycia.

### Ile prób oszustwa zostało zablokowanych w Państwa firmie w ostatnim roku?



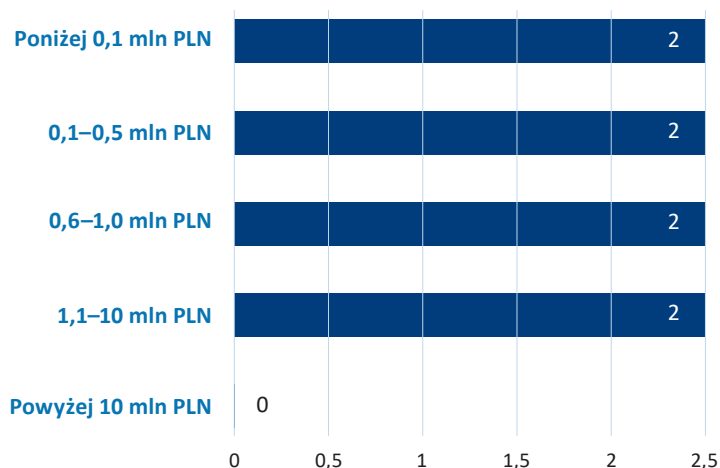
## 10. Jaka była łączna wartość zablokowanych prób oszustwa w ostatnim roku?

Wśród firm biorących udział w badaniu odpowiedzi rozłożyły się równomiernie między cztery przedziały wartości. Każdy z następujących zakresów został wskazany przez **2 firmy**:

- poniżej 0,1 mln PLN,
- 0,1–0,5 mln PLN,
- 0,6–1,0 mln PLN,
- 1,1–10 mln PLN.

**Żadna firma nie zadeklarowała** zablokowania prób oszustwa przekraczających 10 mln PLN.

### Jaka była łączna wartość zablokowanych prób oszustwa w ostatnim roku?

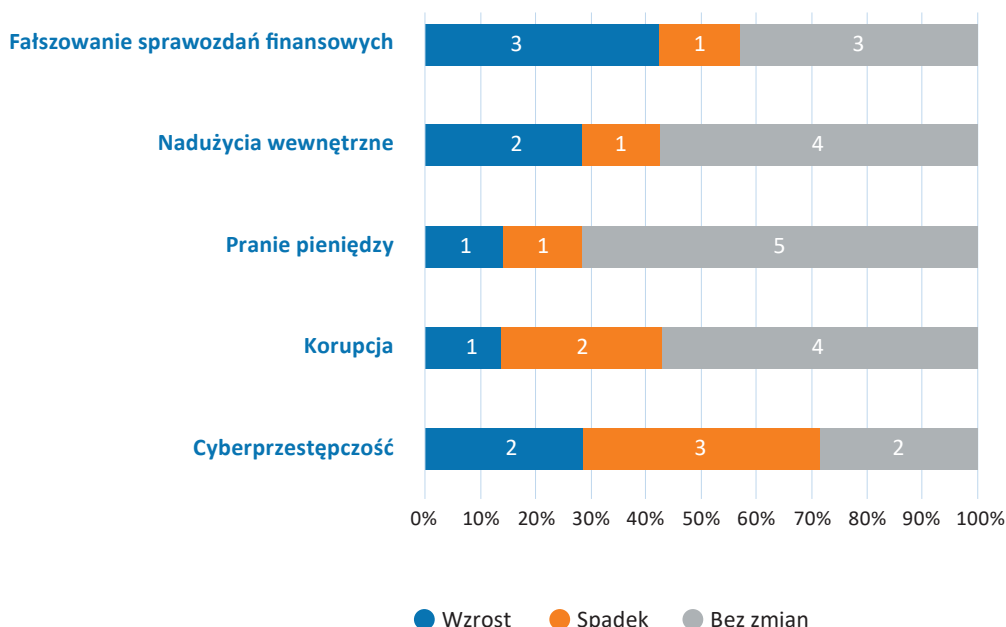


Wyniki sugerują, że choć próby oszustw są zjawiskiem powszechnym, to w większości przypadków mają **skalę jednostkową lub umiarkowaną**. Brak odpowiedzi w najwyższym przedziale wartości może świadczyć o skuteczności narzędzi detekcyjnych na wcześniejszych etapach transakcji albo o specyfice portfela klientów, w którym duże próby wyłudzeń są rzadkością.

## 11. Jak w ostatnim roku zmieniło się Państwa postrzeganie różnych rodzajów ryzyka?

Respondenci zostali poproszeni o ocenę, czy w ich organizacji zauważono **wzrost**, **spadek**, czy **brak zmian** w postrzeganiu pięciu głównych kategorii ryzyk. Na pytanie odpowiedziało 7 firm. Wyniki wskazują, że **dla większości firm percepcja ryzyka pozostała stabilna**, jednak w wybranych obszarach odnotowano zwiększoną czujność.

### Jak w ostatnim roku zmieniło się Państwa postrzeganie różnych rodzajów ryzyka?



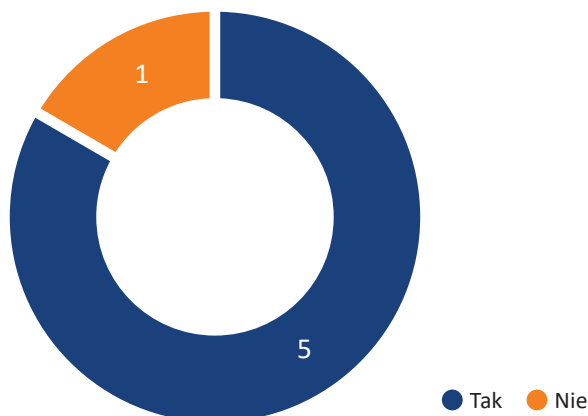
**Falszowanie sprawozdań finansowych** to najczęściej wskazywana kategoria ryzyka, w której firmy zaobserwowały wzrost zagrożenia – 3 odpowiedzi.

**Cyberprzestępczość** była jedyną kategorią, w której **3 firmy** odnotowały **spadek postrzeganego ryzyka**, przy jednoczesnych 2 wskazaniach wzrostu i 2 odpowiedziach neutralnych – co może sugerować różnorodne doświadczenia lub poziomy zabezpieczeń technicznych.

**Ryzyko nadużyć wewnętrznych, prania pieniędzy oraz korupcji** oceniane były jako stabilne przez większość respondentów, co może świadczyć o ugruntowanym podejściu organizacyjnym lub braku zauważalnych zmian w otoczeniu regulacyjnym i operacyjnym.

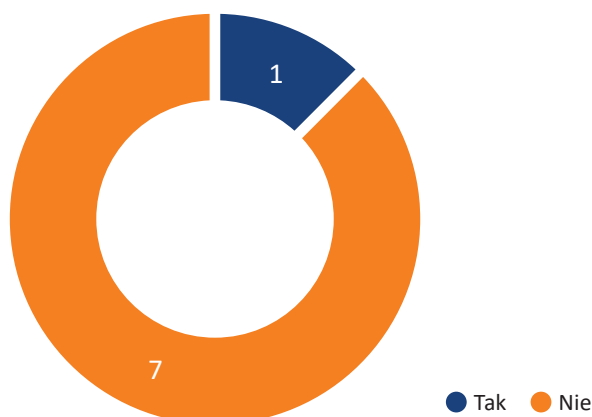
## 12. Czy w ostatnim roku Państwa firma doświadczyła istotnego incydentu związanego z nadużyciem?

Odpowiedzi udzieliło 6 firm – 5 z nich (83,3%) odpowiedziało twierdząco na pytanie dotyczące zaistnienia **istotnego jednorazowego przypadku nadużycia**. Tylko jedna firma zadeklarowała, że nie odnotowała takiego zdarzenia.



Tak wysoki odsetek firm, które potwierdziły wystąpienie incydentu, może świadczyć o **dużej skuteczności mechanizmów wykrywania nadużyć**, ale również o **realnej skali zagrożeń operacyjnych** obecnych w sektorze.

## 13-14. Czy zauważyli Państwo nowe trendy w zachowaniach fraudowych w ostatnim roku? Jeśli tak, prosimy o ich opisanie.



Zdecydowana większość firm – 7 z 8 (87,5%) – nie dostrzegła **żadnych nowych trendów** w zachowaniach fraudowych. Tylko **jedna firma (12,5%)** zadeklarowała, że zaobserwowała zmiany w sposobach działania sprawców. Nie zdecydowała się jednak opisać schematu ich działania.

## 15. W jaki sposób zaobserwowane trendy wpłynęły na strategię przeciwdziałania nadużyciom w Państwa firmie?

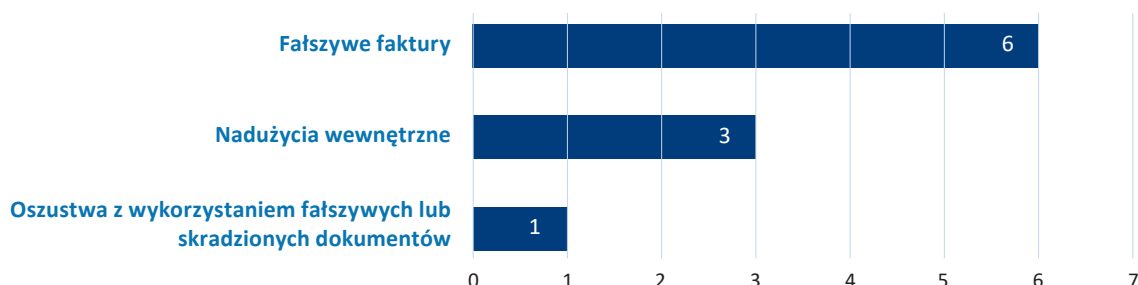
Spośród 6 firm, które udzieliły odpowiedzi, jedynie 2 przedstawiły merytoryczne komentarze możliwe do analizy. Pozostałe odpowiedzi nie zawierały użytecznych treści – były losowe lub niewypełnione. **Pierwsza firma** wskazała na **odświeżenie szkoleń antyfraudowych w zespołach operacyjnych**, co można interpretować jako reakcję organizacyjną na zidentyfikowane przypadki ryzyka. Takie działania świadczą o rosnącym znaczeniu edukacji i świadomości pracowników w zapobieganiu nieprawidłowościom.

**Druga firma** poinformowała o **zaostrożeniu procedur oceny klienta** i większym rygoryzmie w zakresie dopuszczania do finansowania – co może wskazywać na systemowe podejście do ograniczania ekspozycji na ryzykowne podmioty.

## 16. Jakie typy nadużyć identyfikują Państwo w swojej branży?

Najczęściej zgłaszanym typem nadużyć były **fałszywe faktury** – ten rodzaj oszustw wskazało **6 z 8 firm (75%)**. Na drugim miejscu uplasowały się **nadużycia wewnętrzne** (3 wskazania), natomiast **oszustwa z wykorzystaniem fałszywych lub skradzionych dokumentów** zostały zidentyfikowane tylko przez jedną firmę.

### Jakie typy nadużyć identyfikują Państwo w swojej branży?



## Fałszywe faktury

- Liczba firm, które wskazały ten typ nadużycia: 6
- Liczba przypadków:
  - o 1 przypadek – 2 firmy
  - o 2 przypadki – 1 firma
  - o 3 przypadki – 1 firma
  - o 4 przypadki – 1 firma
  - o brak danych szczegółowych – 1 firma
- Łączna wartość nadużyć:
  - o 500 zł
  - o 256 000 zł
  - o między 500 000 a 800 000 zł
  - o 10 000 000 zł
  - o 13 000 000 zł

Zgłoszenia dotyczące fałszywych faktur obejmowały zarówno przypadki o bardzo niskiej wartości (500 zł), jak i **poważne incydenty finansowe** przekraczające 10 mln zł. Świadczy to o dużej **zmienności skali oszustw**, które mogą mieć zarówno charakter drobnych, powtarzalnych działań, jak i złożonych operacji wyłudzeniowych na dużą skalę. To zróżnicowanie potwierdza potrzebę stosowania zarówno narzędzi do analizy operacyjnej, jak i mechanizmów pozwalających na detekcję nietypowych zdarzeń jednorazowych.

## Nadużycia wewnętrzne

- Liczba firm, które wskazały ten typ nadużycia: 3
- Liczba przypadków:
  - o 2 przypadki – 2 firmy
  - o 4 przypadki – 1 firma
- Łączna wartość nadużyć: 500 000 zł, 44 zł

Zgłoszone wartości strat w przypadku nadużyć wewnętrznych są trudniejsze do jednoznacznej interpretacji. Z jednej strony pojawia się **poważna szkoda na poziomie 500 tys. zł**, co wskazuje na działania o istotnym wpływie finansowym. Z drugiej strony, wartość **44 zł** może świadczyć o:

## Oszustwa z wykorzystaniem fałszywych lub skradzionych dokumentów

- Liczba firm, które wskazały ten typ nadużycia: 1
- Liczba przypadków: 43
- Łączna wartość nadużyć: 12 233 zł

Biorąc pod uwagę dużą liczbę zgłoszonych przypadków przy relatywnie niskiej wartości całkowitej, odpowiedź ta może wskazywać na:

- **powtarzalne drobne nadużycia operacyjne** (np. nieprawidłowości w załączonych dokumentach, błędne dane rejestrowe),
- **testowe lub mechaniczne uzupełnienie ankiety**, bez związku z realnie zaistniałymi incydentami.

